

Școala de specialitate pentru muzeologi, de la Leipzig, durată 3 ani, pentru istorie, științe, științele naturii; Asociația muzeelor din Londra (1—5 ani) sau Institutul culturii, secția muzeu, de la Moscova (1 an), pluridisciplinare, dar accesibile numai cercetătorilor deja angajați în muzeu. Ca și în celelalte cazuri citate, se acordă diplome de muzeologie.

2) Centre universitare acordând o diplomă de muzeologie. Ex.: Brno, Universitatea J. E. Purkyně, catedra de muzeologie, pluridisciplinară, cu stagiul de 2 ani; Universitățile din Leicester și Manchester, pluridisciplinare, 1 an; foarte multe universități din S.U.A. (Ann Arbor, Boulder, Milwaukee, de 2 ani sau 1 an, pluridisciplinare), sau pentru istoria artei (Cleveland, Detroit 2 ani). La Buenos Aires, Universitatea Muzeului social argentinian — Școala de muzeologie ține un curs de 4 ani, cuplat cu un curs de muzeografie la La Plata, dînd dreptul, pe lîngă titlul de licențiat în muzeologie, la o diplomă de auxiliar tehnic de muzeu.

3) Centre asociind o mențiune muzeologică la o diplomă universitară. Ex.: Universitatea din Paris, curs de muzeologie contemporană, un semestru; Universitatea din Champaign, istoria artei, 2 ani, Universitatea de stat din Iowa și Muzeul de istorie naturală, științe naturale, 1 an.

4) Centrul de formare preuniversitară sau tehnică. Ex.: Centrul bilingv, inițiat de UNESCO la Jos (Nigeria) pentru formarea de tehnicieni de muzeu în Africa, curs pluridisciplinar, 8 luni; Römisch-Germanisches Zentralmuseum din Mainz, istorie și arheologie, conservare, 8 luni; Muzeul național de istorie naturală din Santiago de Chile predă cursuri în timpul învățămîntului secundar,

fapt prevăzut în diploma de absolvire a studiilor liceale.

5) Formare specializată: conservare. Ex. Centrul regional latino-american de studii pentru conservarea și restaurarea bunurilor culturale, Mexic-UNESCO, studii multidisciplinare, 2 ani.

La Roma, Centrul internațional de studii pentru conservarea și restaurarea bunurilor culturale are 2 cursuri: a) în colaborare cu facultatea de arhitectură a Universității din Roma — curs de 6 luni de conservare și restaurare a monumentelor și a siturilor; b) în colaborare cu Istituto Centrale del Restauro, stagiul de specializare de 6 luni pentru studierea și conservarea picturilor murale.

Muzee (Naturmuseum und Forschungsinstitut Senckenberg din Frankfurt a. M. sau Muzeul Național din Delhi), Academile de arte frumoase din Viena și Stuttgart pregătesc de asemenea conservatori, cu un stagiul de 2—3—5 ani.

Exemplele sînt numeroase, dar nu s-a făcut decît o selecție preliminară în lucrarea de față, incluzîndu-se numai acele centre care corespund cel mai bine obiectivelor ICOM. Nu s-au prezentat și seminariile de scurtă durată sau cursurile de perfecționare pentru muzeografi.

Bibliografia muzeologică de bază prezentată selectiv la sfîrșitul volumului e grupată astfel: I) Periodice și serii; II) Bibliografii; III) Monografii. La primul punct sînt inserate publicațiile periodice ale Comitetului Internațional ICOM (Nouvelles de l'ICOM, Annales etc.), ale asociațiilor muzeelor (din Austria, Italia, Polonia, S.U.A. etc.), revistele de specialitate (Museums Journal-Anglia, Revista muzeelor). Punctul II cuprinde bibliografiile pe teme de specialitate (Art and Archaeology technical Abstracts, S.U.A.) sau de muzeologie inter-

națională (cum sînt volumele publicate anual de ICOM în colaborare cu Comitetul național ceh).

Punctul III, monografii, este cel mai vast și cuprinde 10 subpuncte (istoria și filozofia muzeelor, convenții și acorduri internaționale, administrarea și organizarea muzeelor, arhitectură și instalații, colecții: achiziții și documentare, activitate științifică, conservare, expunere, muzeele și publicul, formarea profesională). Sînt cuprinse aici lucrări devenite clasice, ca de pildă „Epoca muzeelor” a lui Germain Bazin, „Conservarea antichităților și a operelor de artă” — H. J. Pleneler, altele recente ale unor cercetători cunoscuți (Duncan Cameron, „Sînt muzeele de artă învechite?”), ca și actele congreselor ICOM sau UNESCO (conferințele generale ICOM I—IX, seminare UNESCO de ex.: Televiziunea și muzeul, Essen—Köln, 1969).

Pe plan internațional, eforturile de găsire a unor soluții cit mai bune în domeniul formării și pregătirii profesionale a muzeografilor continuă, rezultatele fiind coroborate de către cele două unități ICOM menționate introductiv. În același timp, și la noi în țară se fac cercetări pentru organizarea cu o eficiență cit mai mare a cursurilor de perfecționare a muzeografilor (vezi „Revista muzeelor”, nr. 6/1972 și nr. 3/1973).

Secretariatul Comitetului național român ICOM posedă doar un singur exemplar din studiul prezentat în paginile de față, care poate fi însă pus la dispoziția celor interesați spre consultare. Dată fiind importanța acestei lucrări, se fac demersuri pentru traducerea și difuzarea sa în mediul muzeografic românesc, de către Centrul de perfecționare a cadrelor din C.C.E.S.

V. BUȘILĂ

„COMUNICĂRI ȘI REFERATE” — MUZEUL DE ȘTIINȚELE NATURII PLOIEȘTI, 1972

De curînd a ieșit de sub tipar volumul „Comunicări și referate”, 1972, publicat de Muzeul de știin-

țele naturii din Ploiești cuprinzînd lucrări prezentate la sesiunea anuală de comunicări organizată

de acest muzeu în octombrie 1971.

Caracteristic — și lăudabil — este faptul că acest volum de

lucrări regionale înmănușează într-adevăr numai cercetări efectuate în zona ce reprezintă raza de activitate a Muzeului de științele naturii din Ploiești. Tocmai acesta este și rostul științific al unui muzeu local — să facă cercetări în scopul cunoașterii regiunii cu specificul său, și să polarizeze activitatea studierii acestui loc din țară, de către alți cercetători. Într-adevăr, muzeul a colaborat cu cercetători din Institutul Central de Biologie, de la Facultatea de Biologie-București, Stațiunea de cercetări zoologice din Sinaia, Muzeul „Gr. Antipa”, Institutul Agronomic „N. Bălcescu”, Institutul de cercetări Valea Călugărească, ale căror lucrări sunt incluse în volumul de față, alături de cele ale cadrelor de specialitate din muzeu.

Botanica este reprezentată prin 13 lucrări. De relevat caracterul aplicativ al unor studii — de fer-

tilitate și productivitate a unor soiuri de viță de vie, caracterizarea unor soluri, bacteriofagie etc. — ca și cel orientat al tuturor studiilor, fie ele de floristică, taxonomie, poluare etc. Se aduc contribuții și la cunoașterea unor zone mai puțin — sau de loc — studiate.

Zoologia este reprezentată prin 19 titluri. Relevăm și în acest caz caracterul de actualitate al studiilor. Unele dintre ele sînt aplicative — ca sterilizarea unui dăunător al porumbului, creșterea unei viespi parazite la dăunători (combateră biologică), fiziologia unui dăunător, polenizarea lucernei etc. Altele sînt orientate în direcții ce vor permite ulterior aplicarea în economie — ca studiul unor insecte galicicole, al altor insecte miniere, influența unor insecticide, lucrări de faunistică, taxonomie, histologie, electroforeză etc.

Nu lipsesc nici lucrări de muzeologie, privind cercetări de teren și probleme de conservare a unor colecții, biodegradarea unor piese de artă și a unor monumente istorice.

Ne-am fi așteptat să găsim în acest volum și ceva despre ocrotirea monumentelor naturii din regiune, domeniu în care acest muzeu a fost întotdeauna fruntaș pe țară. De asemenea, mai semnalăm și absența unor contribuții ornitologice, zona fiind încă puțin studiată și muzeul avînd, după cîte știm, o activitate în acest sens.

Totuși, chiar și în această formă de prezentare acest volum de bună ținută științifică reprezintă o carte de vizită onorabilă a Muzeului de științele naturii din Ploiești, căruia îi urăm și mai departe același succes.

M. TĂLPEANU

„STUDII ȘI COMUNICĂRI” — MUZEUL DE ȘTIINȚELE NATURII BACĂU, 1972

Muzeul de științele naturii din Bacău impresionează prin regularitatea apariției lucrărilor sale în volumele intitulate „Studii și Comunicări”, prin valoarea științifică a temelor și prin variata sa activitate desfășurată în diverse domenii ale științelor naturale oglindită în ele.

Ultimul volum, apărut în 1972, cuprinde un număr de 36 contribuții originale din domeniul zoologiei, în bună parte comunicări ținute în cadrul sesiunii științifice, organizată la muzeu în anul 1971, majoritatea din ele cu referire la fauna județului Bacău: (M. Ghiuță, *Zoocicidii*; P. Neacșu, *Ionide galicole*; X. Scobiola și A. Goagă, *Himenoptere*; V. Brădescu, *Diptere*; I. Drăghia, *Insecte miniere*; V. Nadolschi, *Lepidoptere*). O serie de comunicări se referă la studiul faunei unor riuri și izvoare (A. Mihăiță,

I. Rogoz), lacuri (V. Ghenciu și V. Teodosiu). Studii de importanță practică asupra acțiunii unor halogeni publică I. Ardelean și A. Neacșu. Despre studiul unor grupe faunistice din țară demne de luat în seamă sînt lucrările lui C. Tudor și G. Istrate (*Calcidoide*), C. Pistică, Abdel Rahman și G. Ciurdărescu (*Ichneomonide*), I. Nemeș și A. Lungoci (*Lepidoptere*) și O. Hușanu (*Moluste*). Valoroase contribuții ecologice aduc St. Vancea, T. Boișteanu și E. Malcoci asupra pontelor de *Rana temporaria* din masivul Birnova, P. Neacșu asupra speciilor de galelor de honidide din parcul dendrologic Doftana-Bacău, B. Bobirnac și I. Matei asupra influenței factorilor ecologici asupra dezvoltării populațiilor coleopterului *Anisoplia segetum*, M. Cruce asupra hibernării *Lacertei taurica* și N. Valenciu asupra influenței

microclimei din peștera Jgheabul cu gură—Neamț în compoziția specifică a unor chiroptere. Prețuim în mod deosebit contribuția Libertinei Solomon, privitoare la repartiția geografică a gramasidelor ectoparazite pe mamiferele mici și reptilele din România, bazată pe analiza unui vast material studiat, alcătuit din 11258 exemplare de gamaride colectate de pe mamifere și din cuiburile lor și 413 exemplare de pe reptile. Două lucrări de histologie, remarcabile prin originalitatea lor, datorate lui Lingner Dagmar, tratează problema neurosecreției la pești.

Ornitologiei îi sînt rezervate patru contribuții. Este de evidențiat că Muzeul de științele naturii din Bacău și-a propus în acest domeniu efectuarea unor multiple acțiuni, printre care, cunoașterea avifaunei din această